

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

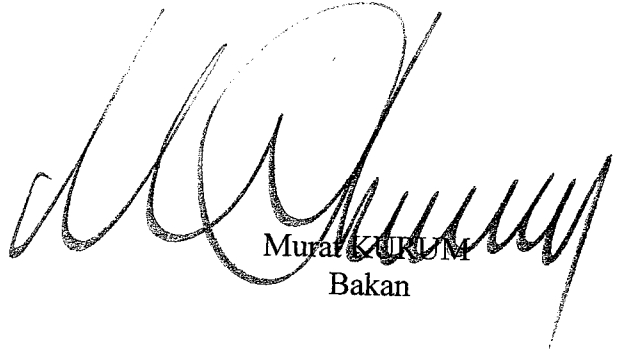
Sayı :30824082-610/ 12288397
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

17 Nisan 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

EDİRNE MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET AKALIN'IN
TBMM 7/23463 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/23463 GK 105

SORULAR

- 1) TÜÇA'nın Göcek Koyları'nda uygulamayı planladığı 864 tekne kapasiteli tonoz-mapalama projesinin ÇED süreci hangi aşamadır? Bu kapsamda yapılan bilimsel ve teknik çalışmalar, özellikle büyük (mega/süper) yatların sayısına dair öngörülerini nasıl belirlemiştir?
- 2) Proje tanıtım dosyasında, koylara yerleştirilecek beton tonozların miktarı, türü ve çevreye etkisi hakkında detaylı açıklama bulunmadığı ifade edilmektedir. Bu beton tonozlar yerine, daha çevre dostu tonozlama sistemlerinin kullanımına dair bir çalışma yapılmış mıdır?
- 3) Gerek 2022'deki başarısız ihalelerde, gerekse mevcut projede gündeme gelen gecelik bağlama ücreti konusu kamuoyunda tepki toplamaktadır.
Koylarda amatör denizciler ve küçük tekneler için uygulanacak ücretlendirme politikası nedir? Yerel balıkçılar, günlük tur tekneleri ve bölge halkının bu alanları ücretsiz veya düşük ücretle kullanabilmesi için bir istisna planlanmakta mıdır?
- 4) Sıralıbüük (Küçük Hurmalı) Koyu'nun 3 Şubat 2025'teki 10 yıllık kiralama ihalesi kapsamında öngörülen yat yanaşma iskelesi projesi, 1. Derece Doğal SİT ve ÖÇKB statüsüne sahip bölgenin kıyı ve orman dokusuna zarar verecek midir?
Kıyı dolgusu, ağaç kesimi, bina inşaatı gibi faaliyetlerin sınırlandırılması veya engellenmesi için hangi denetim mekanizmaları işletilecektir?
- 5) Kıyı bölgelerinde ve koylarda yapılacak yeni inşaatlar, yollar, binalar ve iskeleler için öngörülen imar planlarını kim hazırlayacak, hangi kurum onaylayacaktır? İmar planlarının yatırımcı tarafından hazırlanması durumunda, kamu denetimi nasıl sağlanacaktır?
- 6) TÜÇA'nın söz konusu projede; özel şirketler, yan ortaklıklar veya alt yüklenicilerle çalışması ihtimali var mıdır? Varsa, bu işbirliklerinin hangi kriterlere göre belirleneceğini ve şeffaflığın nasıl sağlanacağını açıklar mısınız?
- 7) Bölgede halen faaliyette bulunan yat mola noktaları ve MUÇEV tarafından kiralanmış koylar bulunmakta olup, bunların mevcut tahsisleri ve işletme haklarıyla TÜÇA'nın yürüteceği proje nasıl entegre edilecektir? Arada ortaya çıkabilecek yetki ve sorumluluk çatışmalarının giderilmesi hususunda hangi tedbirler alınmaktadır?
- 8) Göcek koylarındaki yerel halk, balıkçılar ve turizm işletmecilerinin sürdürülebilir şekilde denizden yararlanmaları ve ekonomik kayıp yaşamamaları için öngördüğünüz tedbirler nelerdir?
- 9) Projelerin korunan alan statülerine, ulusal ve uluslararası koruma sözleşmelerine aykırılık oluşturabileceği yönünde endişeler dile getirilmektedir. Bu endişeler karşısında Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir? Eğer projeler bu statülerle çelişiyorsa, söz konusu çalışmalar durdurulacak mıdır?
- 10) Son olarak, Göcek ve Dalaman Körfezi'nin ekolojik bütünlüğünün korunabilmesi adına, güncel ve kapsamlı bir taşıma kapasitesi (carrying capacity) analizinin yapılması için Bakanlığınızın bir çalışması veya planlaması var mıdır?

CEVAPLAR

- 1) Muğla Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze başvurularak Çevresel Etki Değerlendirme sürecine ilişkin Proje Tanıtım Dosyası (PTD) sunulmuştur. İl Müdürlüğümüzce gerekli değerlendirme yapılarak ÇED Yönetmeliği'nin 17. maddesi gereğince 13.02.2025 tarihinde "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı verilmiştir.

Bölgede yapılan bilimsel çalışmalar ve araştırmalarla Göcek Koyları'ndaki yat ve tekne trafiği detaylı olarak incelenmiş, farklı büyüklükteki teknelerin dağılımı ortaya konmuştur. Mega/süper yatlar ve diğer deniz araçlarının bölgeye olan etkileri konusunda, taşıma kapasitesi analizleri ve kıyı kullanım

politikaları dikkate alınarak belirlenmiş, koyların mevcut yükü aşmaması ve doğal dengenin korunması için gerekli önlemler alınmıştır.

2) Mapa-Şamandıra Projesi'nin hayata geçirilmesine esas, bölgede yapılan araştırmalar neticesinde hazırlanan fizibilite raporuna istinaden zemin yapısına ve deniz tabanı ekolojisine en uygun olan model değerlendirilmiş olup; etkin kullanımı için, teknelere güvenli bağlama imkanı sağlayacak, gelecekte yapılacak değişimlere de uygun olacak çevreci, verimli ve sürdürülebilir tonoz sistemleri kullanılacaktır. Ayrıca, uluslararası örnekler incelenerek bölgenin zemin yapısına en uygun sistem seçilmiş olup, proje sahasında kullanılacak malzeme ve uygulama yöntemleri bilimsel esaslara dayalı olarak belirlenmiştir. Deniz tabanında tahribata neden olmayacak şekilde tasarlanan bu sistemler, su altı yaşamını ve hassas ekosistemleri koruyacak şekilde uygulanacaktır. Bununla birlikte koylara yerleştirilecek olan beton tonozların miktarı, türü ve genel teknik özellikleri Proje Tanıtım Dosyasında (PTD) yer almaktadır.

3) Proje, deniz ekolojisinin korunması, deniz turizminin iyileştirilmesi ve geliştirilmesinin yanı sıra kıyı kullanımını daha adil ve sürdürülebilir hale getirmek amacıyla planlanmıştır. Bu proje tamamen kamu eliyle yürütülecek olup kâr amacının ön planda olmadığı bir ücret politikası öngörülmektedir. Bu çerçevede farklı unsurlar dikkate alınarak ücret politikası üzerinde çalışılmaktadır.

4,5) Göcek Mapa-Şamandıra Projesinde herhangi bir kıyı dolgusu, bina inşaatı, kara yolu açma veya orman alanlarının imara açılması öngörülmemektedir. Proje ile çevrenin ve ekosisteminin korunması amaçlanmaktadır.

6) 7261 sayılı "Türkiye Çevre Ajansının Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde yer alan "Bakanlık tarafından Ajansa kullanma izni verilen veya kiralanana, Kıyı Kanunu kapsamındaki devletin hüküm ve tasarrufu altında yer alan alanlarda; mapa ve şamandıra sistemleri kurmak, işletmek, deniz araçlarına atık alım hizmetlerini vermek ve bu hizmetlerin verilmesini sağlamak" hükmü kapsamında mapa ve şamandıra sistemlerinin kurulması Türkiye Çevre Ajansı faaliyetleri arasında yer almaktadır.

Bu kapsamda; söz konusu proje; çevresel sürdürülebilirliği sağlamak, Göcek Körfezi'nin çevresel değerlerini korumak ve uluslararası örnek bir turizm modeli haline getirmek amacıyla planlanmış olup kamu tarafından kâr amacının ön planda olmadığı bir işletme modeli ile işletilecektir. Türkiye Çevre Ajansı, projeyi kamusal bir hizmet olarak yürütmekte ve yönetmektedir. Tüm süreçler, şeffaf, denetlenebilir ve kamu denetimine açık bir şekilde yürütülmektedir. Bu kapsamda sistem doğrudan Türkiye Çevre Ajansı tarafından işletilecektir.

7) Mapa-şamandıra projesi için Göcek Körfezi ve Dalaman Koyları özelinde bir fizibilite raporu hazırlanmıştır. Bu fizibilite raporu dikkate alınarak, arkeolojik sit, kesin korunacak ve daha önce kiralanmış ve tahsis edilmiş alanlar söz konusu projenin dışında bırakılmıştır. Buna göre yetki ve sorumluluk çatışmalarının önlenmesi amacıyla tüm süreçler Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili kurumlar ile yürütülmektedir.

8) Proje, deniz ekolojisinin korunması, deniz turizminin iyileştirilmesi ve geliştirilmesinin yanı sıra kıyı kullanımını daha adil ve sürdürülebilir hale getirmek amacıyla planlanmıştır. Bu proje tamamen kamu eliyle yürütülecek olup kâr amacının ön planda olmadığı bir ücret politikası öngörülmektedir. Bu çerçevede bölgedeki ilgili kurum, kuruluş ve sektörle iş birliğine önem verilecektir.

9) Devletin Hüküm ve Tasarrufu Altındaki (DHATA) Göcek-Dalaman koylarında hayata geçirilecek olan Mapa-Şamandıra Projesi, temel hedef olarak deniz ekosisteminin korunarak çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması doğrultusunda geliştirilmiş olup, ulusal ve uluslararası tüm koruma sözleşmeleri, mevzuat ve çevresel düzenlemeler göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır.

Projenin temel amacı, Göcek ve Dalaman Körfezi'nin doğal yapısını ve biyolojik çeşitliliğini koruyarak deniz ekosisteme zarar verilmemesi amaçlanmaktadır. ÇED (Çevresel Etki Değerlendirme) süreci, bilimsel veriler ışığında yürütülmüş olup, proje uygulama sürecinde herhangi bir olumsuz çevresel etki tespit edilmesi halinde gerekli revizyonlar yapılacak ve koruma statülerine aykırılık teşkil edecek durumlar ortaya çıkarsa ilgili mevzuat çerçevesinde gerekli tedbirler alınacaktır.

10) Mapa-Şamandıra Projesi için taşıma kapasitesi analizinin de yer aldığı bilimsel ve akademik çalışmaları içeren bir fizibilite raporu hazırlanmıştır. Yapılan çalışmada taşıma kapasitesi Göcek koylarındaki çevresel faktörler öncelikle göz önüne alınarak rüzgâr, derinlik, dalga etkisi, posidonia alanları, teknelerin tipi ve boyutları, teknelerin tercih ettikleri koy ve bağlama yerlerine esas parametreler dahilinde kapasite tespit edilmiştir. Uzaktan algılama ve coğrafi bilgi teknolojileri ile mekânsal analiz yöntemleri kullanılarak alan kararları ve mapa-şamandıra nokta yerleri belirlenmiştir. Mapa-Şamandıra Sistemi, taşıma kapasitesinin bilimsel olarak izlenmesine katkı sağlayacak bir yönetim modeli olup, koylarda uzun süreli işgalleri önleyerek, deniz ekosistemine zarar veren aşırı yoğunluğu engellemeyi hedeflemektedir. Proje ile birlikte bölgenin taşıma kapasitesi analizi ihtiyaca bağlı olarak güncellenebilecektir.